

Zopet je mati prisluškovala, a pri vratih. Prišla ni v sobo, marveč se tiho izmuznila od tam...

Kmalu potem je prišel Sveti večer, najlepši dan za dobre, pridne otroke. Ana je kar zvihrala v sobo, da vidi, kaj ji je prinesel ljubi Jezušček. Oj, kako ji zažarijo oči, ko vidi tu nakupičenih vse polno lepih darov! Pa njeno veselje se popne do viška, ko ugleda med drugimi rečmi tudi lep košek, kakršnega si je želela. Skoro da ni zaupala svojim očem. Saj je bila izrekla željo le potihoma sama zase, in zdaj se je ta želja uresničila! „Kako lepo, kako lepo!“ je zaklicala ter vesela tlesnila z ročicama. In ko je drugi dan vprvo šla s koškom na cesto, je tudi govorila sama s seboj. Iz dna duše se je zahvalila ljubemu Božičku, da ji je izpolnil željo.

Tako vidite, ljubi čitateljčki, je dobra mati večkrat otrokom blizu, četudi na to niti ne mislijo. Toda ljubi Bog ni dobremu otroku nikoli daleč. On vidi vsako tvoje delo in ume tudi tvoje misli in želje, čeprav jih ne izgovoriš! —

VERA:

Ptičja gnezda.

opolodne po končanem pouku sva šli s tovarišico vsak dan na izprehod. Celo dež naju ni zadržal v zatohli sobi. Kadar je bilo lepo vreme, sva se napotili v gozd, kjer so smreke tako duhtele, kjer je borovničevje, praprotje, mah in drugo zelenje pokrivalo tla kot nove, svetlozelene preproge. Bog ve, kolikokrat je že vsaka od naju prehodila tisti gozd in vendar se nama je zdel vedno nov v svoji lepoti.

Nekega dne zavijeva po stari navadi zopet med temne smreke. Bila je ozka, a lepa ravna pot, kakor da bi jo bil kdo nalašč napravil za šetalce. Tedaj sta naju spremljala lovska psa Perun in Vari. Seveda sta uhajala sedaj na desno, sedaj na levo, preiskala vsak grm in vohala po tleh, kakor da bi ju bil kdo najel. Pač nista mogla prikriti svoje lovske krvi. Hipoma se oglasi Perun, za njim še Vari, vmes pa se zasliši prestrašen glas, podoben kokošnjemu.

„Kaj je to?“ se oglasim prva in hočem proti kraju, kjer sta psa stala in trdovratno lajala.

„Nič, nikjer nič.“

„Pa nekaj je vendar moralo biti,“ pravi tovarišica, „mogoče zajec ali jerebica.“

Iščeva in gledava, toda nikjer nič. Da ni bil zajec, na to sva se kmalu spomnili. Saj je vendar bilo slišati nekakšno plahutanje s perutmi, a psa sta ostala na mestu in gledala navzgor med vejevje. Kakor pa je bilo videti, sta tudi onadva izgubila žival izpred oči. Kar začneta zopet vohati po tleh in obstaneta tik ob deblu visoke smreke. Drevje je bilo tu jako redko, tla pa je pokrivalo ponajveč resje. Stopim k smreki, da bi videla, kaj sta našla.

„Joj, poglej, poglej! Gnezdo, polno sivozelenih jajčk.“

In obedve se skloniva k tlom in štejeva: „Ena, dve, tri... deset.“ Bilo je gnezdo fazanke. Jajčeca so bila nekoliko manjša in bolj okrogla od kokošnjih, barve pa so bila umazanozelene. Gotovo jih je že valila, zakaj fazanka jih znese po navadi le 8 do 10. Če se ji še ta odvzamejo, nese dalje, a jih nanese redkokdaj več kot 16. Vsa srečna sta stala psa poleg gnezda, gledajoč sedaj med smreke, sedaj jajčka, pa zopet naju. Pričakovala sta pohvale, toda zaman. Midve sva mislili na ubogo starko, ki je gotovo s strahom čakala kje na kaki veji, kaj se bo zgodilo z jajčki. Toda Peruna in Varija odpraviti z mesta, kjer je dišala divjačina, ni bilo ravno najlaglje. Klicanje in vabljenje je bilo zaman. Prijela je torej vsaka enega za ovrátnik in ga vlekla stran. Dobro sva si zapomnili mesto, kjer je bilo gnezdo. Živalca in njeno življenje sta naju zanimali in ob prvi priliki sva se hoteli prepričati, kaj se bo pozneje zgodilo z jajčki. Šele pri domu sta lovska psa zopet dobila prostost. Od tu se jima ni več ljubilo nazaj.

Kak teden dni pozneje jo zavijeva s tovarišico zopet v tisto smer. Ni stalo mnogo truda, da sva poiskali smreko, pod katero je bilo gnezdo. Po prstih in prav počasi sva se bližali. Obema je utripalo srce od strahu, da bi se starka ne splašila. Prideva blizu, se skloniva in iščeva. Jajčkov ni nikjer — pač pa sedi starka nepremično na gnezdu. Barva njene obleke se ni skoraj popolnoma nič ločila od suhe trave in resja, ki je bilo naokrog. Niti trenila ni z očesom, ki je sicer polno strahu gledalo v naju.

Fazanka vali z veliko skrbjo. Omeniti pa tudi moram, da dostikrat najbrž ne zbeži zaradi svoje neumnosti. Prirodopisci in opazovalci pripisujejo temu ptiču prav malo pameti. Pravijo, da fazan časih v nevarnosti kar glavo med grmičevje porine, misleč, če on drugih ne vidi, tudi drugi njega ne morejo. Je li to res ali ne, tega ne vem, toliko fazana še nisem opazovala. Takrat se mi je starka smilila, zakaj prepričana sem bila, da se je bala za svoj zarod, ki ga je grela in valila. Mladičev še ni bilo, sicer bi bil gotovo kateri pogledal izpod materinega okrilja. Saj veste, kako radovedni so piščančki. Naj jih ob preteči nevarnosti mati še tako svari, eden ali drugi je že toliko razposajen, da pomoli glavico izza starkine peruti in pogleda s svojimi drobnimi očmi v ta božji svet.

„Pustiva jo popolnoma na miru in pojdiva!“ nasvetuje tovarišica. In res. Kakor sva prišli, tako sva po prstih odšli. Najin sklep pa je bil, ob priliki zopet pogledati, in sicer kmalu, zakaj mladiči se bodo gotovo že kmalu izvaljavali. Fazanka valí namreč 25 do 26 dni. Kadar mora gnezdo zapustiti, da si poišče hrane, pokrije jajca z listjem ali suho travo. Ko izvali, greje mladiče tako dolgo, da so popolnoma suhi. Nato jih žene na pašo kakor kokoš. Če je vreme ugodno, so mladiči v dvanajstih dneh toliko krepki, da že lahko malo frfotajo. Kadar so veliki kakor jerebičke, že nočujejo s starko med vejami. Vkljub temu pa, da jih mati z največjo skrbjo neguje in varuje pred vsako nevarnostjo, doživi le redkokdaj to veselje, da bi videla vse mladiče dorasle. Mladi fazančki so namreč silno slabotni in občutljivi. Do pozne jeseni živijo pri materi, četudi so že popolnoma dorasli. Ko pride zima, se ločijo.

Pa naj povem, kako je bilo z našo fazanko! Veselili sva se že na prihodnji obisk. Mislili sva namreč, da najdeva takrat že celo družinico. Pa kako nama je hudobna roka prekrizala račun!

V popolnem prepričanju, da je še vse v najlepšem redu, povabim nekoga popoldneva sosedova otroka Ludovika in Miška, naj gresta z nama v gozd, da jima pokaževa mlade fazančke. Otroka sta kar skakala od veselja. Vso pot sta nestrpnost izpraševala: „Ali smo že tam?“ Slednjič jima pokaževa oddaleč smreko, pod katero je bilo gnezdo. Tiho smo se bližali zaznamovanemu prostoru, da ne bi pregnali starke. Toda glej! — Gnezdo je bilo prazno in — razkopano. Kdo je to storil, nismo zvedeli. Najbrž naju je prejšnji teden opazoval kak hudoben fant, ki je pasel na bližnjem travniku in si je uničenje nedolžne živalce privoščil v zabavo.

— Otroka sta razočarana stala poleg gnezda, nama pa je bilo težko, ker sva si očitali, da je bila mogoče najina radovednost kriva fazankine smrti. Uboga starka, ubogi mladiči! Ni jim bilo dano živeti.

Sploh pa pri takih opazovanjih nisva imeli sreče. Še en slučaj!

Ne dolgo po opisanem dogodku najdeva ob robu gozda gnezdo taščice. Saj jo vsi poznate. Je to prav ljubezniv ptiček, po hrbtu sivorjav, po prsih pa rdečkast. Tudi repek, ki ga taščica prav rada potresa, je bolj rjavkaste barve. Gnezdece dela pri tleh, v starem štorovju, pod koreninami, v mahu ali nizko v grmičevju. Tudi kakšna duplinca ji je pripravna. Samec ima prijeten glas. Ako opazuješ pevca, ga zagledaš visoko v drevesu. Perutnice ima nekoliko povešene. Ponosno se drži in žyrgoli svojo ljubko pesemco. Sploh je taščica jako ljubezniva, živahna in ne ravno plašna. Dobro ve, da jo ima človek rad. S svojimi tovarišicami živi rada v prepiru, to pa bolj iz porednosti kot iz hudobije. Živahna kot je, rada pokljubuje sedaj tej, sedaj oni, in potem je seveda umevno, da nastane časih vpitje in kreg v kraljestvu teh drobnih živalc. Vkljub temu pa ima taščica dobro srce. Ni dolgo, kar sem čitala v veliki prirodopisni knjigi to-le o njej:

Gozdar je ujel taščico — samca, ravno ko je bil pri svojih mladičkih v gnezdu. Nesel je gnezdo s starcem in mladiči domov in dal vse skupaj v kletko. Samec je pridno krmil in grel mladiče. Ko so dorasli, jih je gozdar izpustil, starca pa je pridržal. Približno osem dni pozneje pa prinese gozdar drugo gnezdo taščic in jih porine v kletko. In glej! Ko začnejo lačni ubožci klicati in jokati, pristopi starec, jih nekaj časa gleda, potem pa skoči k skledici in jih začne krmiti, kakor da bi bili njegovi.

Iz tega razvidite, da ima taščica res dobro srce.

Toda vrnimo se zopet k mojemu gnezdu taščic!

To sva imeli veselje, ko sva zvedeli, čigavo je najdeno domovje. Gnezdo je bilo v mahu popolnoma skrito, samo od strani je držala majhna okrogla luknjica v mehko ležišče. Skozi to malo odprtino sva videli, da v gnezdu nekaj miglja. Bili so že mladički. Koliko jih je bilo, ne vem, ne ena ne druga ni šla blizu, zakaj vsaka se je bala, da ne bi živalc splašila. Kmalu se je zaslišal med vejami vprašujoč starkin glas: „Triptitip.“ Skrili sva se in le od daleč gledali, kako je smuknila k tlom in koj na to zopet odletela. Bog ve, kolikokrat je tistega popoldne prišla! S kakšno skrbjo je krmila svoje otroke! Proti večeru se je oglasil samec med vejami in zapel svoji družinici uspavanko. Potem se je jelo mračiti, in tudi midve sva se odpravili proti domu. Čez tri dni sva se zopet napotili v ono smer. Toda tedaj ni bil vzklik veselja, temveč jeze, ko sva došli do onega mesta in našli vse razkopano. Mlade taščice so ležale mrtve in razmetane po tleh. Tiho sva stali in gledali nekaj časa na to

morišče. Povem vam, da so mi stopile solze v oči, tako se mi je zasmilila ta uboga družinica. Kdo je mogel biti tako sirov, da je razdril ta dom, vzal staršem otroke in otrokom življenje! Komaj da so se živalce zbudile k življenju, jim je bilo že vzeto. „Triptitip!“ se je žalostno oglasila starka v smreki. „Triptitip!“ ji je odgovoril starec na visoki bukvi. Še sta obiskovala gnezdo, kakor da ne bi mogla verjeti, da so v resnici mrtvi mladički, ki sta jih s toliko ljubeznijo grela in krmila.

Od takrat nisva več opazovali ptičkov in njih življenja. Še je ena ali druga zagledala kakšno gnezdece, a nobena si ni upala blizu, da ne bi motila te tihe sreče ali pa da ne bi pokazala s svojo radovednostjo komu drugemu skrito domovje ptičje družinice.

Nada.

(Po Geiblu.)

*In naj še huje nas mrazi,
naj ostra burja zunaj brije,
naj led se dela in sneži,
pomlad nam vendar še priklje!*

*In naj pred solncem le meglé
kupičijo se s tem gosteje,
učakal svet bo vendar dne,
ko solnce gorko se prismeje!*

*Oj, tiho, tiho, srce, zdaj,
naj led le devlje te v okove,
saj vendar pride lepi maj,
izvor radosti, sreče nove!*

*In če se tudi tebi zdí,
da več rešitve tukaj ni ti,
v Boga zaupaj trdno ti:
vesela pomlad mora priti! . . .*

Janko Leban.

Skladateljeva molitev.

*Tebi, Stvarnik moj presveti,
htel bi svirati in peti,
da donel bi pesmi glas
daleč v mesto tja in vas!*

*Torej daj mi melodije,
daj vznese harmonije,
v Tvojo čast naj zadoné,
srca vnemajoč za Té!*

*Ko bom moral svet pustiti,
pred Tvoj sodnji stol stopiti:
ne zavrzi me nikar,
milosti mi sini žar!*

*Tam v Ceciljini družbi
naj bom vedno v Tvoji službi,
z nama ves prepevaj raj:
„Hvala, čast Ti vekomaj!“ —*

Janko Leban.